

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गको पत्रिका

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakuranews.com

रातोमाटेबाट लागूऔषध सहित २ जना पक्राउ

हेटौंडा, ४ पुस/हेटौंडा उपमहानगरपालिका-१५ रातोमाटे चेकपोष्टका प्रहरीले पूर्वपश्चिम लोकमार्ग सडक छपडबाट लागूऔषधसहित दुईजना युवकलाई पक्राउ गरेको छ । रातोमाटे चेकपोष्टका प्रहरीले पथलैयाबाट हेटौंडातर्फ आउँदै गरेको ना ६१ प ७४९२ नम्बरको मोटरसाइकल रोकेर जाँच गर्ने क्रममा ओनरेबल सय एमएलको ५ बोटल लागूऔषधसहित मोटरसाइकल चालक मकवानपुर हेटौंडा-६ का २५ वर्षीय निश्चल विश्वकर्मा र पछाडि सवार बारा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका-३ का १९ वर्षीय आर्यन अन्सारीलाई नियन्त्रणमा लिएको प्रहरीले जनाएको छ । मकवानपुर जिल्ला अदालत हेटौंडाबाट विश्वकर्मा र अन्सारीमाथि थप अनुसन्धान गर्न प्रहरीले ५ दिनको म्याद लिएको छ ।

हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्रमा १२७ वटा उद्योग सञ्चालनमा

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ४ पुस/ क्षेत्रफलका दृष्टिकोणले देशकै ठूलो हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्रमा यतिबेला एक सय २७ वटा उद्योग सञ्चालनमा छन् । जसमध्ये स्वदेशी उद्योग मात्रै नभई बहुराष्ट्रिय कम्पनी पनि छन् ।

हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्रमा स्थापना भएका प्रमुख उद्योगमध्ये खाद्य उद्योग प्रांलि, युनाइटेड बुअरी प्रांलि, नेपाल विस्कुट कम्पनी, नेपाल साबुन उद्योग, पशुको आहार उत्पादन प्रशोधन उद्योग, नेपाल पोल उत्पादन प्रांलि र काष्ठ फर्मिचर लगायत छन् । यसैगरी, औद्योगिक क्षेत्रमा गोस्वा लारी चुरोट उद्योग प्रांलि, हेटौंडा दूध वितरण आयोजना, नेपाल चियापती उद्योग प्रांलि, नेपाल खाने तेल उत्पादन उद्योग, नेपाल कार्टन उद्योग प्रांलि र नेपाल बोटर्स उद्योग प्रांलि र नेपाल मदिरा उत्पादन उद्योग प्रांलि समेत रहेका छन् ।

औद्योगिक क्षेत्रमा निर्माण सामग्रीजन्य उद्योग ७ वटा, प्लास्टिकजन्य सामग्री उत्पादन गर्ने उद्योग ३१ वटा, विद्युत् तथा विद्युतीय सामग्री उत्पादन उद्योग ४ वटा, खाद्यान्न तथा पेषपदार्थ उत्पादन गर्ने उद्योग १४ वटा, फर्निचर तथा काष्ठ चिरान उद्योग ६ वटा, इन्जिनियरिङ सेवा उद्योग १२ वटा, प्याकेजिङ उद्योग ५ वटा, केमिकल तथा रङरोगन उत्पादन उद्योग ११ वटा, पोल्ट्री तथा दाना उद्योग २ वटा, टेक्सटाइल्स उद्योग एक, खानीजन्य उद्योग ३ वटा, विविध प्रकारका उद्योग १२ वटा छन् ।

यस क्षेत्रमा विगत दुई दशकअघि स्थापना भएका पुराना ६ वटा उद्योग आर्थिक संकटकाल साथै कच्चापदार्थको अभावमा बन्द

अवस्थामा छन् । नेपाल सेन्ट्रिक कपडा उद्योग, नेपाल छाला उद्योग प्रांलि, नेपाल लाइभस्टक प्रांलि, नेपाल वनस्पति ध्यु, नेपाल पोलिथिन प्लास्टिक प्रांलि र नेपाल दाना उद्योग प्रांलि बन्द रहेको हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यालयले जनाएको छ ।

नेपाल सरकारको स्वामित्वमा सञ्चालित हेटौंडा कपडा उद्योग पनि विसं २०५६ देखि बन्द छ । औद्योगिक क्षेत्रमा अहिले बहुराष्ट्रिय कम्पनीसहित १२ वटा उद्योग निर्माणधीन अवस्थामा रहेका र आगामी दुई वर्षभित्र ती उद्योगहरूले उत्पादन सुरु गर्ने लक्ष्यसहित निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिएका औद्योगिक क्षेत्रका वरिष्ठअधिकृत रमेशकुमार नेपालले जानकारी दिए ।

औद्योगिक क्षेत्रमा कुल १४६ वटा उद्योग अटाउने क्षमता छ । औद्योगिक क्षेत्रमा १४३ उद्योग सञ्चालनको लागि दर्ता भएकोमा १३६ उद्योगले भौतिक संरचना र

पूर्वाधार तयार गरी उत्पादन थालेको हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यालयले जनाएको छ । १२१ वटा उद्योगले उत्पादनको काम थालेको कार्यालयले जनाएको छ । अधिकांश उद्योगको उत्पादन क्षमतामा गिरावट आएको उद्योगीहरू बताउँछन् ।

औद्योगिक क्षेत्रमा हाल सञ्चालनमा रहेका विभिन्न उद्योगबाट प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष गरी करिब १० हजार व्यक्तिले रोजगारीको अवसर प्राप्त गरेका छन् । विसं २०२० मंसिर २० गते अमेरिकी सरकारको आर्थिक अनुदान र प्राविधिक सहयोगमा तत्कालीन श्री ५ को सरकारले हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्र स्थापना गरेको थियो । औद्योगिक क्षेत्र स्थापनाका क्रममा तीन हजार दुई सय २८ रोपनी जग्गा, हेटौंडा औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापनलाई हस्तान्तरण गरिएको थियो । हाल औद्योगिक क्षेत्रमा विभिन्न उद्योगको स्थापनाका

क्रममा एक हजार ९ सय ६१ रोपनी जग्गा सम्बन्धित उद्योगका व्यवस्थापकलाई वितरण गरी उद्योग सञ्चालन भइरहेका नेपालले जानकारी दिएका छन् । बाँकी रहेको एक हजार चार सय रोपनी जग्गा जगेडांमा राखिएको छ । विभिन्न उद्योगका अतिरिक्त औद्योगिक क्षेत्र परिसरमा हाल इलाका प्रहरी कार्यालय, नेपाल बैंक सिटी अफिस, सशस्त्र प्रहरी वेसक्याम्प, प्रदेश खाद्य तथा गुणनिर्माण कार्यालय, प्रदेश माटो परीक्षण कार्यालय, हेटौंडा वितरण आयोजना र प्रदेश कृषि वीउविजन कार्यालय सञ्चालन भइरहेका छन् ।

औद्योगिक क्षेत्रका प्रबन्धक संगीता कुँवरले विगत केही वर्षदेखि सशस्त्र प्रहरी वेसक्याम्प स्थापना गरी सुरक्षा पुऱ्याइएको भए पनि औद्योगिक क्षेत्रभित्रको चौपैतिक सीमाना क्षेत्रमा तारबारको व्यवस्था नहुँदा स्रोतसाधन सुरक्षामा निकै कठिनाई भएको बताएकी छन् । उनले भनिन्-

यसका साथै औद्योगिक क्षेत्रमा अन्य भौतिक संरचना निर्माणका लागि आवश्यक बजेट उपलब्ध नहुँदा थप उद्योग सञ्चालनका लागि समस्या भएको उनको भनाइ छ ।

कतिपय उद्योगीले उद्योग स्थापना गर्ने भनेर विगतका वर्षदेखि जग्गा सम्झौता गरेर त्यसै छोडेका छन् । जग्गाको उपयोग हुन सकेको छैन । जग्गा हडपेर मात्रै बस्ने तर, उद्योग सञ्चालन गरेर उत्पादन नगर्ने कम्पनीलाई उच्च तहबाटै आवश्यक निर्णय गरी कारबाही गर्न आग्रह गरिएको प्रबन्धक कुँवरले बताइन् । 'जग्गा सम्झौता भएको तर हालसम्म उद्योग सञ्चालनका लागि कुनै संरचना बनेका छैनन् । जग्गा ठोक्का गर्ने काम मात्रै भएको छ । यसको उपयोगका विषयमा पनि कुरा भएको छ । साथै सम्बन्धित उद्योग व्यवस्थापकबाट जग्गा फिर्ता लिने प्रक्रिया पनि अगाडि बढाइएको छ', उनले भनिन् ।

उपमहानगरको एक माविमा प्रअ र विब्यस अध्यक्षमा महिला

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ४ पुस/हेटौंडा उपमहानगरपालिका-१ चाइना क्वार्टरस्थित अमर माध्यमिक विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्षमा जानकी गिरी सर्वसम्मत चयन भएकी छन् । यो विद्यालयमा करिब एकदसकदेखि महिलाले प्रधानाध्यापकको भूमिकामा रहेर नेतृत्व गरिरहेकी छन् ।

विहीवार भएको व्यवस्थापन समितिको बैठकले गिरीलाई अध्यक्षमा सर्वसम्मत चयन गरेको हो । मंसिर २१ गते सम्पन्न अधिभावक भेलाबाट चयन भएका चारजना सदस्य र मनोनित सदस्यसहित ज्येष्ठ सदस्य धनबहादुर तामाङको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले गिरीलाई अध्यक्ष चयन गरेको प्रधानाध्यापक मालती उप्रेतीले जानकारी दिइन् ।

उपमहानगरपालिकाको शिक्षा महाशाखाका अधिकृत राजमणि शर्माका अनुसार उपमहानगरको माध्यमिक विद्यालय व्यवस्थापन

समितिको अध्यक्षमा सम्भवत यो पहिलोपटक महिला चयन भएको हो । महिला अध्यक्ष भएको विद्यालयलाई उपमहानगरले प्रोत्साहन कार्यक्रमबाट समेट्ने नीति रहेको शर्माको बताए ।

मंसिर २१ गते भएको ३२ औं अधिभावक भेलाबाट सदस्यहरूमा धनबहादुर तामाङ, शर्मिला अधिकारी, बसन्त अर्याल र शिमला थापा चयन भएका थिए । अधिभावक भेलापछि बसेको पहिलो बैठकबाट जानकी गिरी र रामकुमार गौतम मनोनित सदस्यको रूपमा व्यवस्थापन समितिलाई प्रवेश गरेका हुन् । पदभार ग्रहण गर्दै अध्यक्ष गिरीले विद्यालयमा प्लस टु सञ्चालन, अंग्रेजी माध्यमबाट पढाई, विद्यालयको बस व्यवस्थापनलगायतमा आफूले कार्य गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गरिन् ।

अमर माविमा हेटौंडा-१ को चाइनाक्वार्टर, जखवाटोल, चौकीटोल, भैरवडाँडा, नकौली तथा वडा नम्बर १० को बसपार्क, राप्तीरोड, ११ नम्बर वडाको

धानाभन्ज्याङ क्षेत्रका विद्यार्थी अध्ययनरत छन् । ती विद्यार्थीलाई सहज आवागमन र गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न व्यवस्थापन समिति दत्तचित्त भएर लाग्ने अध्यक्ष गिरीले बताइन् । हेटौंडा उपमहानगरका प्रवक्ता तथा १ नम्बर वडाका अध्यक्ष सविन न्यौपानेले गिरीको नेतृत्वमा विद्यालयले शैक्षिक र भौतिक विकास गर्नेमा विश्वास व्यक्त गरे ।

विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदेन सदस्यसमेत रहेका वडाअध्यक्ष न्यौपानेले उपमहानगरको माध्यमिक विद्यालयहरूमध्ये पहिलो पटक व्यवस्थापन समितिमा महिला अध्यक्ष बनाउन पाउँदा खुशी व्यक्त गरे । अमर माविमा महिला अध्यक्ष भएसँगै प्रधानाध्यापक महिला, मेयर महिला, शिक्षा हेर्ने सामाजिक विकास मन्त्री महिला हुँदा महिलाले अगाडि सारेको योजना सम्पन्न हुन कुनै समस्या नहुनेमा विश्वस्त रहेको वडाअध्यक्ष न्यौपानेले बताए ।

हेटौंडाबाट ४ जना बालश्रमिकको उद्धार

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ४ पुस/ बालमैत्री नगर घोषणाउन्मुख हेटौंडा उपमहानगरपालिका कार्यालयले ४ जना बालश्रमिकको उद्धार गरेको छ । हेटौंडाका विभिन्न ठाउँमा अनुगमन गरी बालश्रममा रहेका ४ जना बालकलाई उद्धार गरिएको

कार्यालयले जनाएको छ । नगर बालअधिकार समिति अन्तर्गतको बालश्रमिक उद्धार तथा पुनःस्थापना उपसमितिले उद्धार गरिएको हो । होटल, खाजाघर, बर्कसपलगायत विभिन्न ११ ठाउँमा अनुगमन गरिएकोमा आरएन्डआर ट्रेडर्स, न्यु आषिका मेकानिकल बर्कसप,

विश्वकर्मा बर्कसप र न्यु विश्वकर्मा मोटर बर्कसपमा बालश्रमिक भेटिएपछि उनीहरूको उद्धार गरिएको हो ।

उद्धार गरिएका बालकलाई सिबिन बाल हेल्पलाइनमा राखेर श्रम तथा रोजगार कार्यालयमाफर्त जरिवान गरार परिचरिक्त फुःस्थापना गराइने बताइएको छ ।

हुप्रचौरमा सडक खाना महोत्सव गरिने

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ४ पुस/नयाँवर्ष २०२५ लाई लक्षित गर्दै हेटौंडामा सडक खाना महोत्सव हुने भएको छ । विहीवार पत्रकार सम्मेलन गर्दै मकवानपुर होटल एशोसिएसनले आगामी पुस १३ गतेदेखि १६ गतेसम्म एघारौँ सडक खाना महोत्सव हुन लागेको बताएको हो ।

एशोसिएसनका निवर्तमान अध्यक्ष एवम् महोत्सव संयोजक शंकर लाल श्रेष्ठले सडकमा जाउँ, सडकमा खाउँ, सडकमै रमाउँ भन्ने नाराका साथ महोत्सव गर्न लागेको बताए । हेटौंडाको हुप्रचौरको पूर्वतर्फको सडकमा महोत्सव गरिने उनले बताए । महोत्सवमा करिब ५० स्टल रहन्छन्, स्टल शुल्क ४ दिनको १० हजार रक्षार्थ लाग्नेछ, संयोजक श्रेष्ठले भने । महोत्सवमा रैथानेबानीका परिकारका साथै केराका परिकार, नेवारी खाजाका परिकार पाइन्छन् । महोत्सवमा स्थानीय कलाकारको प्रस्तुती रहनुका साथै विभिन्न डेकोरेटिभ बसिद्वारा मेला सञ्चालन एशोसिएसनका अध्यक्ष दिलिसंगोविन्द जोशीले बताए । महोत्सवमा मकवानपुर सहित चितवन,

बारा, पर्साबाट पनि अवलोकनकर्ताको सहभागिता रहने आयोजकले जनाएको छ । महोत्सवमा मकवानपुर सहकारी अस्पतालबाट आर्कस्मिक उपचारसेवा प्रदान हुने जनाइएको छ । महोत्सवमा करिब ४० हजारले अवलोकन गर्ने अनुमान आयोजकको रहेको छ । विगतको वर्ष फेब्रुअरी नयाँवर्ष लक्षित गरी सडक खाना महोत्सव गर्दै आइरहेकोले साथ सहयोग गर्नुहुन सबैमा अध्यक्ष जोशीले आग्रह गरेका छन् । महोत्सवको उद्घाटन १३ गते दिउँसो ३ बजे हुने जनाइएको छ । एशोसिएसनका अध्यक्ष

जोशीको अध्यक्षतामा भएको पत्रकार सम्मेलनमा एशोसिएसनका संस्थापक अध्यक्ष भगीरथ शर्मा, निवर्तमान अध्यक्ष शंकरलाल श्रेष्ठ, वडा नम्बर २ का वडाध्यक्ष एवम् एशोसिएसनका वरिष्ठ उपाध्यक्ष विष्णुगोपाल महर्जन, नेपाल पत्रकार महासंघ मकवानपुरका अध्यक्ष बालकृष्ण अधिकारीलगायतको आतिथ्यता रहेको थियो । एशोसिएसनले पत्रकार सम्मेलनकै अवसरमा पत्रकार महासंघ मकवानपुर शाखामा नवनिर्वाचित कार्यसमितिलाई बधाई तथा स्वागत सम्मान गरेको थियो ।

१३ औं वार्षिक साधारण सभासम्बन्धी सूचना !

प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८१/०९/०५ गते

यस संस्थाको मिति २०८१/०९/०१ गते सोमबारका दिन बसेको संचालक समितिको बैठकको निर्णय अनुसार १३ औं वार्षिक साधारण सभा, तपसिलमा उल्लेखित प्रस्ताव उपर छलफल गरी निर्णयका लागि साधारण सभा आव्हान गरिएको व्यहोरा सम्बन्धीत सवै महानुभावहरूमा अनुरोध छ । साथै संस्थाका सवै शोयर सदस्यज्यूहरूलाई वार्षिक साधारण सभाको जानकारी एवम् उपस्थितिको लागि यसै सूचनालाई आधार मानी निम्नअनुसारको मिति, समय र स्थानमा शोयर सदस्यज्यूहरूको सक्रिय सहभागिताका लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछौ ।

- साधारण सभा संचालन हुने मिति, समय र स्थान :
मिति : २०८१/०९/२७ गते शनिवार
समय : बिहान ९:०० बजे देखि ५:०० बजेसम्म
स्थान : संस्था रहेको भवन हेटौंडा-०४, पारिजातपथ
- साधारण सभामा छलफलका विषयहरू :
१. अध्यक्ष ज्युले पेश गर्नुहुने वार्षिक प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी पारित गर्ने सम्बन्धमा ।
२. आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन पारित गर्ने सम्बन्धमा ।
३. आ.व. २०८०/८१ को लागि लेखा परीक्षकको नियुक्ति र निजको पारिश्रमिक तय गर्ने सम्बन्धमा ।
४. संचालक समितिबाट लेखा समिति निर्वाचन सम्बन्धमा ।
५. संस्थाको विनियम संशोधन तथा कार्यक्षेत्र विस्तार सम्बन्धमा ।
६. निर्णय प्रमाणित गर्न प्रतिनिधि चयन सम्बन्धमा ।
७. विविध ।

नोट : साधारण सभामा स्वयम् उपस्थित हुने सदस्यलाई मात्र ह.५०० मानियम अनुसार कर कटौती गरी यातायात खर्च प्रदान गरिनेछ ।

मनोज तामाङ (अध्यक्ष)
शिशिर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
हेटौंडा-४, पारिजातपथ, मकवानपुर
फोन : ०५७-५९०७०३

सम्पूर्ण ब्राण्डका गाडी एकै ठाउँमा सम्पूर्ण सेवासहित

कार वास मित्र/बाहिर वायरिड मर्मत मेशिनद्वारा A/C मर्मत तथा ज्याँस रिफिलिङ सेन्सरसठबन्धी समस्या कम्प्युटरबाट जाँचिने डेन्ट, पेन्ट, प्लाष्टिक/ज्याँस/इलेक्ट्रिक वेल्डिङ टायर ब्यालेन्स, पन्चर र फेर्ने काम मेशिनबाट हेटौंडामै पहिलो पटक N₂ (Nitrogen) हावा टायरमा भरिने इन्जिनसठबन्धी सबै काम

Himalayan Motors Pvt.Ltd.

हेटौंडा, चौकीटोल, सम्पर्क नं.: ०५७-५९०३३३

साजाकुरा
हाम्रो कुरा

कसका लागि कानून बनाउने ?

'नेपालको कानून पशुपतिनाथले जानु' भन्ने उखान पाका पुस्ताले बेलाबेलामा निकाल्ने गरेका छन् । हुन पनि कानूनको परिभाषा यस्तैयस्तै भएको छ । नेपाली समाजमा अर्को एउटा उखान छ 'सानालाई ऐन, ठूलालाई चैन' । हाम्रो समाजमा कानून निर्घाका लागि मात्र आकर्षित हुने गरेको छ । बागमती प्रदेशका प्रदेशप्रमुख दीपकप्रसाद देवकोटाले प्रदेशवासीको हित नहुने प्रकारको कानून निर्माण गर्नु अर्थहीन रहेको सन्देश दिएका छन् । जिल्ला समन्वय समिति मकवानपुरको गत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक समीक्षा कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले प्रदेशवासीको हित नहुने कानून बनाउनुको कुनै अर्थ नहुने बताएका हुन् । संविधानसँग मेल नखाएका प्रदेशका कानूनलाई संशोधन गर्नुपर्ने उनको भनाई थियो ।

सम्बन्धित निकायको परामर्शमा संविधानसँग बाभिएका ऐन कानूनलाई परिवर्तन गर्नुपर्ने उनले बताएका हुन् । प्रदेशप्रमुख देवकोटाले तीव्रवटै तहको सरकारबीच देखिएका समस्याको विषयमा एउटा निष्कर्षमा पुगेर समाधान निकाल्नुपर्ने बताए । समन्वयात्मक भूमिकामा रहेर चुस्त, दुरुस्त कार्यसम्पादन गर्नु नै जिल्ला समन्वय समितिको गाइडलाइन भएको उनको भनाई छ । देवकोटाले जिल्ला समन्वय समितिले चुस्त, दुरुस्त कार्यसम्पादन गर्न समन्वयात्मक भूमिकामा रहेर निर्देशकको भूमिका निर्वाह गर्न निर्देशन दिए । व्यक्तिले शान्त र एकै भएको बेला आफ्नो ब्रह्मले उचित र निष्पक्ष कार्य गरेको स्वमूल्यांकन गरेर गर्व महसुस गर्ने गरी काम गर्नु पर्ने देवकोटाको भनाई छ । जिल्ला समन्वय समितिले जिल्लामा रहेका स्थानीय तहलाई समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्न पनि उनले निर्देशन दिएका छन् । राज्यका तीनै तहसँग समन्वय, विकास निर्माण अनुगमन, प्रकोप तथा विपत् ब्यवस्थापन समन्वयमा समेत चुस्त रहनु पर्ने उनले सुझाव दिए । उनले विगतमा विकास गर्ने निकाय वर्तमानमा समन्वयको भूमिकामा रहेको बताउँदै यो भूमिकालाई न्यायोचितरूपमा अधि बढाउन आग्रह गरे । देवकोटाले कुनै दल र स्वार्थिबिना मकवानपुरको माटो र जनचाहनालाई प्राथमिकतामा राखेर अधि बढ्न पनि सुझाव दिएका छन् । बोलेर होइन गरेर देखाउनु पर्दछ भन्ने लाइनमा उनले वर्तमानमा मानिस सुन्न होइन, देख्न चाहने बताएका छन् ।

जटिल परिस्थितिमा अनुकूलता खोज्न कुनै दल र स्वार्थिबिना मकवानपुरको माटो र जनचाहनालाई प्राथमिकतामा राखेर अधि बढ्न हौसला मिलोस् भन्ने शुभकामना दिएका छन् । आफूलाई छिट्टै नै बागमती प्रदेशान्तर्गतका १३ वटै जिल्लाको भौगोलिक अवस्था अवलोकनसहित कर्मिता जिल्ला सदरमुकामसम्म पुग्ने ईच्छा रहेको सुनाउँदै उनले त्यो पहिलो अवसर मकवानपुर जिल्लाले जुराईदिएको बताए । तीनै तहका सरकारबीच अझै पनि अन्यायलता रहेको बताएका छन् । बागमती प्रदेशमा आवश्यक ऐन कानून बनाउन र बनेको कानून कार्यान्वयनको लागि कार्यविधि बनाउन ढिलासुस्ती भएको उनको भनाई छ । जनताको बदलिँदो आवश्यकता र सीमित श्रोतसाधनबीच तालमेल मिलाउन पनि सरकारहरूबीच समन्वयको आवश्यक रहेको छ ।

बेइजिङ भ्रमणले बसाएको मदन भण्डारी विश्वविद्यालयको जग

बसन्त न्योपाने

प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले भर्खरै (मंसिर १७-२०) मित्रराष्ट्र चीनको औपचारिक भ्रमण सम्पन्न गर्नुभएको छ । चिनियाँ प्रधानमन्त्री ली जियाङको निमन्त्रणामा बेइजिङ पुगेका ओलीको चौथो प्रधानमन्त्रित्वकालको यो पहिलो द्विपक्षीय वैदेशिक भ्रमण थियो । द्विपक्षीय राजनीतिक सम्बन्धकै पृष्ठभूमिमा विकासित उच्चस्तरीय वार्ता र द्विपक्षीय एजेन्डाका कोषबाट हेर्दा प्रधानमन्त्री ओलीको बेइजिङ भ्रमण अत्यन्त सफल र ऐतिहासिक रहेको छ । चिनियाँ र नेपाली अधिकारीले बीआरआईको कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा जुन सहमति जुटाउन सफल भए त्यो पक्कै पनि ऐतिहासिक रहेको छ र यसबाट नेपालले चिरकालसम्म लाभान्वित हुने अवस्थाको सिर्जना भएको छ ।

त्यसरी हेर्दा, भ्रमण सफल भएको छ । बीआरआईमा देखिएको यो नेपाली टोलीको परिपक्वता र दूरगामी दृष्टिकोणले ओली टिमले यो सफलता प्राप्त गर्न सफल भएको हो । जुन नेपालको विदेश नीति र त्यसको सञ्चालनका लागि एउटा ऐतिहासिक मोड भएको छ ।

यस लेखमा म ती सबै एजेन्डाका सन्दर्भमा छलफल चलाउन गइरहेको छैन, यद्यपि, चिनियाँ विकास सन्ध्नी परियोजनामा नेपालले सात वर्षअघि नै सहमति जनाइसकेको थियो । राजनैतिक उदारता, शक्तिराष्ट्रको अनावश्यक दबाव तथा हस्तक्षेप र नेतृत्वको अतिरिक्त शक्तिहरूद्वारा सिर्जित 'डेब्ट ट्रायाप' को अनावश्यक बढसमा केही बुद्धिजीवी र नेताहरूले यसलाई उचाली व्याख्या गरी बीआरआईलाई प्रचार बाजीको 'ट्रयाप' मा पारियो ।

अन्ततः बेइजिङमा 'फ्रेमवर्क फर बीआरआई कोअपरेसन' समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर भएको छ र अब यो कार्यान्वयनमा जानुपर्दछ । मैले यहाँ बीआरआईमा छानिएका १० परियोजना मध्ये विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रमा आवश्यक उच्चस्तरीय दक्ष र विश्वस्तरीय जनशक्ति उत्पादन गर्ने लक्ष्यका साथ स्थापना गर्ने लागिएको मदन भण्डारी विश्वविद्यालयको सन्दर्भमा केही बहस चलाउन उचित सम्झी सुझाव गरेको छु । नेपालको शैक्षिक विकासमा नवीनतम आयाम थप्ने उद्देश्य सहित स्थापना गरिएको मदन भण्डारी विश्वविद्यालय विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रमा उच्चस्तरीय दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने महत्वाकांक्षी संस्थाका रूपमा विकास गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । तसर्थ हामीले विगतका गल्ती र कमि-कमजोरीलाई यहाँ सुधारार्नु जरुरी हुन्छ । विश्वविद्यालयले आधुनिक युगको मागलाई ध्यानमा राख्दै अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डका पाठ्यक्रम र शिक्षण विधिहरूलाई अंगीकार गर्नुपर्दछ । जसको लागि सोही अनुरूपको योजना, त्यसलाई कार्यान्वयन गर्ने समूह र प्रतिबद्धताको आवश्यकता पर्दछ ।

यस विश्वविद्यालयको मुख्य उद्देश्य भनेको विज्ञान, प्रविधि र व्यावसायिक शिक्षामा आधारित गुणस्तरीय शैक्षिक वातावरण सिर्जना गर्नु हो । विश्वविद्यालयले विद्यार्थीसँग केवल शैक्षणिक ज्ञान प्रदान गर्ने मात्र नभई तिनीहरूलाई व्यावहारिक अनुभव र अनुसन्धानका माध्यमबाट समस्या समाधान गर्ने क्षमता प्रदान गर्न जोड दिएको छ । आधुनिक शिक्षण विधि र नवीनतम

प्रविधिको प्रयोग गर्दै विद्यार्थीलाई सशक्त बनाउनु यसको प्राथमिकता हो । जसबाट देशले ठूलो लाभ लिन सक्दछ । नेपालले विश्वस्तरीय संस्थाको रूपमा विकास गरी एशियाकै मुख्य शैक्षिक तथा अनुसन्धानको केन्द्र बनाउने गरी अगाडि बढाउनुपर्दछ । अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने लक्ष्यले प्रेरित, यो विश्वविद्यालयले अनुसन्धानको माध्यमबाट स्थानीय र वैश्विक चुनौतीको समाधान खोज्न सक्रिय भूमिका निर्वाह गर्ने गरी यसलाई विकास गरिनुपर्दछ ।

मदन भण्डारी विश्वविद्यालय नितान्त अध्ययन-अध्ययन गराउने परम्परागत विश्वविद्यालयको रूपमा नभएर ज्ञानलाई कर्मसँग जोड्दै, विश्व जगतलाई नवीनतम मार्गदर्शन गराउने गरी ज्ञानको ज्योति बाँड्ने प्रकाश पुञ्जको रूपमा विकास गरिनुपर्दछ । नेपालीको परम्परागत दक्षतालाई परिष्कृत गरी, सीपलाई उत्पादनसँग जोड्ने र उद्योग र शैक्षिक संस्थाबीच सहकार्य गर्ने क्षमतामा केन्द्रित रहने गरी विकास गर्न सक्ने मात्र हामीले सही रूपमा यो विश्वविद्यालयको स्थापनाको उद्देश्यलाई न्याय गर्न सक्छौं । विद्यार्थीलाई रोजगारमुखी बनाउन र तिनका सीप र ज्ञानलाई विश्वव्यापी मान्यता सहित प्रस्तुत गर्न विश्वविद्यालयले विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय उद्योग र संस्थाहरूसँग सहकार्य गर्ने, त्यो अनुरूपको गुणस्तरीय सहायक अनुसन्धान गराउन सक्ने टिमको व्यवस्थापन गर्ने गर्दा मात्र हामीले सो अनुरूप यसलाई अगाडि बढाउन सक्छौं ।

अनुसन्धान र नवप्रवर्तनका क्षेत्रमा विशेष ध्यान दिने यो विश्वविद्यालयले आफ्ना विद्यार्थीलाई वैज्ञानिक खोज र प्रविधि विकासमा सहभागी गराउने उद्देश्य राख्नुपर्दछ । तसर्थ हामीले सुझाव दिनेहरूले नै सही ढंगले योजना बनाउने, राष्ट्रिय आवश्यकता र विश्व परिवेशलाई नेतृत्व गर्ने गरिको पाठ्यक्रम निर्माण गर्ने, अध्ययन-अनुसन्धानलाई सहज बनाउन विद्यमान नीति-नियमको पुनरावलोकन गरी सहज बनाउने र केही गर्ने हुनुपर्दछ भएका, आफ्नो क्षेत्रमा विद्वता हासिल गरेका र देशमा बसेर नै सेवा गर्नु भन्ने युवाहरूलाई अगाडि बढाउन आवश्यक छ ।

मदन भण्डारी विश्वविद्यालय केवल एउटा शिक्षण संस्था मात्र नभई नेपाललाई आधुनिक युगसँग जोड्ने महत्त्वपूर्ण प्रविधि केन्द्रको रूपमा यसलाई स्थापित गर्नुपर्ने हुँदा हामीले यसलाई अत्यन्तै सावधानीपूर्वक हरेक निर्णय गर्नुपर्ने गहन विमर्श गरी सही निर्णय लिनुपर्ने

हुन्छ । यसको शैक्षिक प्रयासहरूले नेपाली विद्यार्थीलाई अन्तर्राष्ट्रिय समुदायमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्षम बनाउने, विदेशी अनुसन्धानदाता तथा विद्यार्थीलाई आकर्षित गर्ने, एशियाको प्रमुख केन्द्र बनाउने तथा नेपालको विकासमा योगदान पुऱ्याउने उद्देश्य राखिएको हुँदा सोही अनुरूप यसलाई विकास गर्न जरुरी छ ।

नेपाल जस्तो विविध भौगोलिक बनावट भएको देशका लागि भूस्थानिक प्रविधिको महत्त्व अत्यन्त उच्च छ । यस प्रविधिको माध्यमबाट देशको भौगोलिक, पर्यावरणीय, सामाजिक र आर्थिक क्षेत्रका धेरै जटिल समस्या समाधान गर्न सकिन्छ । भूस्थानिक प्रविधिमा जीपीएस अर्थात् ग्लोबल पोजिसनिङ सिस्टम, जीआईएस अर्थात् जिओग्राफिक इनफर्मेशन सिस्टम र रिमोट सेन्सिङ जस्ता प्रविधि समावेश छन्, जसले भूभागको अध्ययन, डाटा विश्लेषण र समस्या समाधान गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ ।

नेपालमा भूस्थानिक प्रविधिको प्रयोग मुख्यतः भौगोलिक योजना, पर्यावरणीय संरक्षण, विपद् व्यवस्थापन, सार्वजनिक स्वास्थ्य र पूर्वाधार विकास जस्ता क्षेत्रमा अलिअलि सुरु गरिएको छ । तथापि यसको प्रयोगले हामीले अथाह लाभ लिन सक्छौं त्यसमा हामी पछि परिरहेको अवस्था छ । जबकि हाम्रो छिमेकी देश चीनले यो प्रविधिबाट अनेकन फाइदा लिइरहेको छ । जसको प्रयोगबाट हामी विभिन्न जटिल समस्याको वैज्ञानिक दृष्टिकोणमा आधारित निर्णयहरू लिन र रणनीतिहरू बनाउन मद्दत गर्दछ । नेपालको आधुनिक शैक्षिक परिप्रेक्ष्यमा वैज्ञानिक अनुसन्धान र प्रविधिको प्रयोगलाई प्रभावकारी बनाउँदै, मदन भण्डारी विश्वविद्यालयले मानव कल्याण र स्वास्थ्यको क्षेत्रमा भूस्थानिक प्रविधिको उपयोगलाई प्राथमिकतामा राख्न सक्नेमा भूस्थानिक प्रविधिको हाम्रो देशमा रहेको स्वास्थ्यको ङुन लगाएर यसलाई वैज्ञानिक तथा व्यावहारिक ढंगले समाधान गर्नमा सहयोग पुऱ्याउनुका साथै भूस्थानिक प्रविधि प्रयोग गरेर नयाँ-नयाँ समस्यासँग जुध्न सक्छौं ।

भूस्थानिक प्रविधिलाई मानव स्वास्थ्य र कल्याणका लागि उपयोग गर्ने योजना, आधुनिक विज्ञान र प्रविधिको दिगो उपयोगका लागि एउटा उल्लेख उदाहरण हो । विश्वविद्यालयले भूस्थानिक प्रविधिको माध्यमबाट स्वास्थ्य सम्बन्धी डाटा सङ्कलन, विश्लेषण र समाधान निर्माण गर्ने दिशामा नवीनतम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न सकिन्छ । विशेषगरी, महामारी नियन्त्रण, पर्यावरणीय जोखिम मूल्याङ्कन र स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुधार्न जस्ता क्षेत्रहरूमा यसको ठोस प्रयोग र उपयोग हुँदै आइरहेको छ । भूस्थानिक प्रविधिको प्रभावकारिता प्रकोप व्यवस्थापनमा विशेष रूपमा महत्त्वपूर्ण छ तर सीमित स्रोत-साधन र जनशक्तिको अभावले हामीले नेपालमा यसलाई प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्न सकिरहेका छैनौं । पछिल्लो समयमा २०७२ को विनाशकारी भूकम्पपछि पुनर्निर्माण र प्रकोप व्यवस्थापनका लागि जोखिम नक्शा तयार गर्ने यो प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरिएको थियो । यसले विपद् नियन्त्रण र पूर्वतयारीमा सहजीकरण गरेपछि अन्य क्षेत्रमा यसको उपयोगको सम्भावना अझ उजागर भयो । यसका साथै, वन व्यवस्थापन र जैविक विविधता संरक्षणमा पनि भूस्थानिक

प्रविधिको ठोस योगदान दिएको छ । स्याटेलाइट डाटाको माध्यमबाट वन क्षेत्रको अनुगमन, वन कटान नियन्त्रण र जैविक विविधता संरक्षणका प्रयासहरू सहज भएका छन् । कृषि र भूमि उपयोगको सुधारका लागि पनि भूस्थानिक प्रविधिको उपयोग व्यापक हुँदै गएको छ । माटोको गुणस्तर विश्लेषण, जलवायु अनुकूलन र उपयुक्त खेती क्षेत्र पहिचान गर्ने यस प्रविधिको महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ । यो प्रविधिको प्रयोगबाट ग्रामीण र शहरी क्षेत्रको योजनामा सुधार गर्न सकिने सम्भावना समेत रहेको छ । थप रूपमा, स्वास्थ्य सेवामा पहुँच सुनिश्चित गर्न, महामारी नियन्त्रण गर्न र स्वास्थ्य सम्बन्धी डाटाको विश्लेषणका लागि भूस्थानिक प्रविधिको योगदान पुऱ्याएको छ । तर, नेपालमा भूस्थानिक प्रविधिको उपयोगलाई प्रोत्साहित गर्ने रणनीति अत्यन्तै अप्रतिष्ठ र तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिको अभावले यसको प्रभावकारी प्रयोगमा बाधा पुगेको छ । गुणस्तरीय डाटा व्यवस्थापन र सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूबीच सहकार्यको अभावले पनि प्रविधिको उपयोगलाई सीमित बनाएको छ । यद्यपि, भविष्यमा भूस्थानिक प्रविधिको प्रभाव विस्तार गर्न शिक्षालयहरूमा यस सम्बन्धी पाठ्यक्रम सञ्चालन, दक्ष जनशक्ति विकास र नीति निर्माणको आवश्यकता छ ।

नेपालको विकासमा भूस्थानिक प्रविधिको कृषि, स्वास्थ्य, शिक्षा, पूर्वाधार र पर्यावरणीय व्यवस्थापनका क्षेत्रमा महत्त्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउन सक्छ । यसको प्रभावकारी उपयोगले दिगो विकासका लक्ष्यहरू प्राप्त गर्न मद्दत गर्दछ, नेपाललाई समृद्ध र प्रगतिशील मुलुकका रूपमा स्थापित गर्न सहयोग गर्दछ । भूस्थानिक प्रविधि नेपालको भविष्यका चुनौतीको सामना गर्न र नयाँ अवसरहरूको ढोका खोल्न एक प्रभावकारी माध्यम बन्न सक्ने सम्भावना बोकेको छ । भूस्थानिक प्रविधिको स्वास्थ्य क्षेत्रमा समाधान गर्न भू-डाटा र जीआईएस जस्ता उपकरणहरूको प्रयोग मार्फत ठोस समाधान प्रस्तुत गर्दछ । मदन भण्डारी विश्वविद्यालयले मानव जीवनका विविध पक्षहरू, जस्तै स्वास्थ्य सेवा, पर्यावरणीय स्वच्छता र प्राकृतिक प्रकोपहरूको नियन्त्रणमा अति उपयोगी हुने यस्ता नवीनतम प्रविधिको क्षेत्रमा आफूलाई अम्बल बनाउन छात्रहरूलाई, तसर्थ पाठ्यक्रम विकास गर्दा यसलाई ध्यानमा राख्न जरुरी छ । विशेष रूपमा, ग्रामीण तथा दुर्गम क्षेत्रका मानिसहरूलाई स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको मूल्याङ्कन, स्वास्थ्य सेवाको वितरण प्रणालीको अनुगमन र सार्वजनिक स्वास्थ्यमा प्रकोप व्यवस्थापनका लागि भूस्थानिक प्रविधिलाई सशक्त उपकरणका रूपमा प्रयोग गरिनेछ ।

यसले केवल स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुधार्न मात्र नभई, नेपाल जस्ता देशका विविध भौगोलिक चुनौती समाधान गर्न पनि महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । मानव स्वास्थ्य र कल्याणका लागि भूस्थानिक प्रविधिको उपयोगमा मदन भण्डारी विश्वविद्यालयको एउटा अग्रणी पहल हुनुपर्दछ । यसले केवल स्वास्थ्य र पर्यावरणीय समस्या समाधान गर्न सहयोग गर्ने मात्र नभई, नेपाललाई आधुनिक प्रविधिको उपयोगमा सशक्त राष्ट्रका रूपमा स्थापित गर्न पनि मद्दत गर्दछ ।

(संभावर: अनलाइनखबर)

नेपालमा वित्तीय संघीयताको आवश्यकता र महत्त्व

गणकीरबहादुर हाडा

संसारका संघीय देशहरूमा तीन किसिमका सरकार हुन्छन् भने एकलमक खालको राज्यका केन्द्र र स्थानीय गरी दुई तहका सरकार हुन्छन् । स्थानीय सरकार पनि विभिन्न प्रकारका हुने गर्छन् । जस्तो- जिल्ला, महानगर, नगर र गाउँ । यी विभिन्न प्रकारका सरकारमध्ये माथिल्लो सरकारले तल्लो सरकारलाई कामको अधिकार दिँदा विभिन्न तहका दिने गर्दछ । पहिलो- केन्द्रले आफ्ना कार्यालयहरूमाफत स्थानीय तहमा काम गर्नु, दोस्रो- केन्द्रले मातहत कार्यालयहरूलाई अधिकार दिई त्यसैमाफत काम गराउने र तेस्रो- केन्द्रले स्थानीय तहमा क्याम्प सरकार गठन गराई त्यसलाई अधिकार प्रेषण गर्ने । वित्तीय संघीयता यी तीन किसिमका सरकारमध्ये तेस्रो प्रकारको सरकारसँग सम्बन्धित रहेको हुन्छ ।

वित्तीय संघीयता भनेको कसले के गर्ने, कसले कर लगाउने, आम्दानी र खर्चबीचको असन्तुलन कसरी हटाउने, राजस्वलाई नियमित कसरी बनाउने र कस्तो संरचनाले यो काम गर्न सक्छ भन्ने सम्बन्धमा गरिएको सहमति हो । विकेन्द्रीकरणविना यो सम्भव छैन । यो स्थानीय निकायलाई साधन र स्रोतको व्यवस्था गर्दै उनीहरूलाई आर्थिक हिसाबले सुदृढ बनाउने कामसँग सम्बन्धित छ । आत्मनिर्भरताविनाको स्वायत्तताको कुनै अर्थ रहदैन । सामान्य अर्थमा आर्थिक र वित्तीय विषयहरूलाई संविधान, कानून र अभ्यासमा व्यवस्थित गर्ने कार्यलाई वित्तीय संघीयता भनिन्छ । वास्तवमा यसमा मौखिक नीति, कर, भन्सार र वाणिज्यसँग सम्बन्धित विषयहरू जोडिएका हुन्छन् । समग्रमा सरकारले अर्थ संकलन गर्ने, कानूनको सीमा, परिधि र प्रक्रियाभित्र संघर्ष एवं खर्च गर्ने/गराउने संयन्त्र नै वित्तीय संघीयता हो । विभिन्न तहको खर्च जिम्मेवारी,

राजस्व व्यवस्था, राजस्व साफेदारी तथा ऋणको संयुक्त स्वरुलाई संघीय वित्तीय व्यवस्था भनिन्छ । कानूनको शासनमा सबै काम कानूनबमोजिम हुनुपर्छ । तसर्थ राजस्व परिचालन, स्रोत बाँडफाँड र बजेट निर्माणजस्ता कार्यहरू कानूनबमोजिम गरी समाप्तगत आर्थिक स्वायत्तता कायम हुने गरी वित्तीय संघीयताको कार्यान्वयन गर्नुपर्छ । संघीयता कार्यान्वयनको महत्त्वपूर्ण आधार वित्तीय संघीयता हो । वित्तीय संघीयता अर्थराजनीतिक विषय पनि हो । वित्त व्यवस्थापनका प्रमुख आयामहरू मौजुदा स्रोतको कुशलतम विनियोजनको विषयमा तल्ला तहका सरकारहरूको संलग्नता र भूमिका बढी हुन्छ । वास्तवमा संघीयताको सबल कार्यान्वयन गरी नागरिकलाई अधिकार सम्पन्न, जिम्मेवार, उत्तरदायी र आवश्यकताको पहिचान र पूर्तिको केन्द्रविन्दुमा राख्न वित्तीय संघीयता कार्यान्वयनका यी आयामहरू प्रमुख आधारहरू हुन् । संघीयताको आधारभूत पक्ष र कार्य जिम्मेवारी विभाजन र खर्च व्यवस्थापन हो । संघीयता अवलम्बन गरेका विश्वका सबै देशहरूमा खर्चको जिम्मेवारी कानूनद्वारा स्पष्ट गरिएको हुन्छ ।

नेपालको सन्दर्भमा नै नेपालको संविधानमा तीन तहका सरकारहरूको जिम्मेवारी र अधिकार स्पष्ट गरिएको छ । विशेष गरी आर्थिक वित्तीय, प्राविधिक र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धसमेतको आधारमा हेर्दा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्यहरूको प्रकृति पनि फरक-फरक रहन्छ । संविधानले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकार प्रयोगको लागि अलग-अलग आर्थिक कार्याणालीलाई व्यवस्थित गरी संघीय सञ्चित कोष, प्रदेश सञ्चित कोष र स्थानीय सञ्चित कोषसमेत लिने तहको स्रोत परिचालन, कोष व्यवस्थापन, खर्च निकासामा पद्धति, जाँच परीक्षणलगायतका वित्त व्यवस्था कार्यहरूलाई संवैधानिक प्रत्याभूति

प्रदान गरेको छ । नेपालको संविधानबमोजिम वैदेशिक सहायता र ऋण लिने अधिकार नेपाल सरकारलाई दिएको छ । नेपाल सरकारको स्वीकृतिमा प्रदेशले पनि लिन पाउने व्यवस्था छ । साथै अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐनले वैदेशिक सहायता परिचालनका क्षेत्रहरू स्पष्ट तोकिएको छ । संघीयताको सफल कार्यान्वयनको महत्त्वपूर्ण पक्षको रूपमा रहेको वित्तीय संघीयताको कानूनी आधारको रूपमा नेपालको संविधान र अन्य कानूनहरू कार्यान्वयनमा छन् भने केही द्विदिघाहरूको निराकरणका लागि कानून बनेर संशोधन हुने प्रक्रियामा रहेका छन् । नेपालको संविधानको धारा ४ अनुसार नेपाल स्वतन्त्र, अतिरारण्य, सार्वभौमसत्ता सम्पन्न, धर्मनिरपेक्ष, समावेशी, लोकतन्त्रात्मक, समाजवादउन्मुख, संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य हो । धारा १६ मा राज्यको संरचना संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी ३ तह हुने व्यवस्था छ । त्यस्तै धारा ५७ मा राज्यशक्तिको बाँडफाँड अनुसूची १, ६, ७, ८, ९ मा व्यवस्था भए अनुसार एकल तथा साफा अधिकारहरू संविधान र संघ, प्रदेश र स्थानीय कानूनबमोजिम प्रयोग गर्ने व्यवस्था रहेको छ । धारा १८ मा अवशिष्ट अधिकारको प्रयोग गर्न संचालना तोकिएको छ । त्यसै गरी धारा १९ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रको आर्थिक अधिकारसम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, बार्कि बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति र योजना तयार गर्ने र त्यसको कार्यान्वयनको अधिकारको सुनिश्चितता गरिएको छ ।

अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अन्तर्गत नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहको राजस्वको अधिकार, राजस्व बाँडफाँड, अनुदान, ऋण, बजेट व्यस्थापन, सार्वजनिक खर्च तथा वित्तीय अनुशासनसम्बन्धमा आवश्यक

व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन हो । यस ऐनका प्रमुख प्रावधानहरूमा राजस्वसम्बन्धी कर, गैर कर तथा रोयल्टी लगाउन सक्ने, गैरकरका आधार निर्धारण गर्ने, एकल कर, गैरकर, मूल्य अभिवृद्धि कर तथा अन्तःशुल्क बाँडफाँड, सवारीसाधन करको बाँडफाँड र प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी बाँडफाँड, अनुदानसम्बन्धमा नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्व क्षमताको आधारमा प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त अयोगको फिफासिमा वित्तीय समन्वयन अनुदान, नेपाल सरकारले ससर्त, समपूरक विशेष अनुदान दिने व्यवस्था रहेको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अन्तर्गत यस ऐनले स्थानीय तहलाई घर वा घरले चर्चेको जगामा सम्पत्ति कर अन्य जगामा भूमिकर लगाउने, भवन, पसल, म्याज, टहरा, छप्पर, कारखाना, जग्गा वा पोखरी बहाल रकममा कर लगाउने, पूर्वागत लगानी वा आर्थिक कारोबारका आधारमा व्यवसाय कर लगाउने, बहाल विटोरी कर लगाउने, पाबिन्ड शुल्क लगाउने, जडीबुटी, कवाडी र जीवजन्तु संकलन हुने स्थानको स्थानीय तहले यी वस्तुमा कर लगाउन सक्ने अधिकार प्रदान गरेको छ । समपूरक अनुदान कार्यविधि २०७५, विशेष अनुदान कार्यविधि २०७५, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त अयोगको स्रोतका बाँडफाँडसम्बन्धी सिफारिसले पनि वित्तीय फललाई प्रभाव पार्दछ । वित्तीय संघीयता कार्यान्वयनमा तीनवटै तहका व्यवस्थापिका, कार्यपालिका, न्यायपालिका, संसदीय समितिहरू, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त अयोग, महालेखा परीक्षकको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालयलगायत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सरोकारवाला संस्थाहरूको भूमिका रहेको छ ।

(संभावर: न्यूज अफ नेपाल)

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

मकवानपुर प्रहरी

एम्बुलेन्स सेवा

प्रहरी कन्ट्रोल:	१००	नेपाल रेडक्रस:	५२०७११, ९८५५०२८९५२
जिल्ला ट्राफिक:	५२०५९९	हेटौंडा अस्पताल:	५२०३०५
वडा प्रहरी:	५२०२९९	परिवार नियोजन संघ:	५२०७५५, ९८५१०४००
पशुपतिनगर इलाका:	५२०५९८	मनहरी रेडक्रस:	९८५५१०५८२१
पालुङ इलाका:	६२०४७७	छतिवन रेडक्रस:	९८६९६२२३११
मनहरी इलाका:	९८५५०९०९१६	भीमफेदी रेडक्रस:	६२०६९९
इलाका फापरबारी:	६२१९८०	पालुङ रेडक्रस:	९८५२०७४०१
इलाका भीमफेदी:	६९१४६२	बज्रबाराही रेडक्रस:	९८५५३०२९८४
इलाका ठिगान:	९८५५२९९३३६	सहकारी अस्पताल:	०५७५२५८७, ९८५५९१९१४
चौकीटोल चौकी:	९७४२५५५००१	बसामाडी एम्बुलेन्स:	९८५५२७७५७
चिप्लाङ चौकी:	६९२०००	बाणघन:	१०१
चौघडा चौकी:	९८४४०५४६०४	बाल हेल्पलाइन नेपाल:	१०९८
नेवारपानी चौकी:	९७५५०००२९९	माइती नेपाल:	५२१०५०
फाखेल चौकी:	९८५५०३१३९८	अपाङ्ग बाल अस्पताल:	९८५५२९६४४५
पदमपोखरी चौकी:	९८५५०९१७८९	सार्वजनिक हितको लागि:	साजाकुरा राष्ट्रिय दैनिक

भोलिको पात्रो

भोलि वि.सं. २०८१ पुस ६ गते शनिवार २१ डिसेम्बर २०२४ । पछि, पौष कृष्णपक्ष । थिलगा ११४५ ने.सं. । सूर्योदय ६:५२, सूर्यास्त ५:१२ ।

आजको राशिफल

मेघ	: घरेलु समस्याले सताउनेछ	तुला	: विवाद बढ्न सक्नेछ
वृष	: आफन्तले धोका दिन सक्नेछन्	वृश्चिक	: उत्साह कम हुनेछ
मिथुन	: मनमा उमड्ग बढ्नेछ	धनु	: कार्य-सिद्धिबाट सुख मिल्नेछ
कर्कट	: रमाइलो छोटो यात्रा हुनेछ	मकर	: उदर-विकार हुन सक्नेछ
सिंह	: काम गर्ने आत्मबल बढ्नेछ	कुम्भ	: परिवारमा उन्नति हुनेछ
कन्या	: अरुको विश्वास जित्न सकिनेछ	मीन	: काममा रोकावट आउन सक्नेछ

नेपाल प्रिमियर लिग

नीशमको भरमा जनकपुरको फाइनल यात्रा, ब्याटिङको चिन्ता कायमै

काठमाडौं/जनकपुर बोल्टस नेपाल प्रिमियर लिग एनपीएलको फाइनलमा प्रवेश गर्‍यो। दोस्रो क्वालिफायरको रोमाञ्चक 'लो स्कोरिङ थ्रिल'मा जनकपुरले कर्णाली याक्सलाई २ विकेटले पराजित गर्‍यो। कर्णालीले दिएको ११९ रनको लक्ष्य ८ विकेटको क्षतिमा पूरा गरेको जनकपुरलाई आज पनि टप अर्डरको साथ मिलेन। ओपनिङ जोडीमा फेरि परिवर्तन गरेको जनकपुरले आज पनि पावरप्लेमै ३ विकेट गुमाउँदा २६ रन मात्र जोडेको थियो।

जिमी नीशमले ४५ रनको इनिङ खेल्दै जनकपुरको जितको आधार तय गरेका थिए। फिनिशिंग नगरिपनि आजको खेल जित्नमा उनकै भूमिका सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण देखिएको थियो। उनले बलिङबाट पनि २ विकेट लिएका थिए। १७ बलमा ४५ रन बनाएर आउट भएका नीशम पेभेलियन फर्किँदा जित लगभग सम्भवजस्तै भइसकेको थियो। तर पनि खेलमा केही रोमाञ्चकता बाँकी नै थियो। नीशम आउट भएकै ओभरमा मोहमद मोहसिन पनि आउट भएपछि शेर मल्लले एक छक्कासँगै विजयी रन पनि प्रहार गरेका थिए। एक ओभर अगावै जितेको भएपनि ८ विकेट भने गुमेको थियो।

त्यसअघि टस हारेर ब्याटिङको निम्तो पाएको कर्णालीले ९ विकेट गुमाएर ११८ रन बनाएको थियो। इलिमिनेटरमा अर्धशतक बनाएका जयकेशन कोल्हावाला आज चल सकेनन्। मिडल अर्डरबाट पनि धेरै रन नबने पछि कर्णाली मध्यम योगफलमा रोकिएको थियो।
ब्याटिङ अर्डरमा परिवर्तन तर फेरि फलप
जनकपुर बोल्टसले अब शनिबारको उपाधि भिडन्तमा सुदूरपश्चिम रोयलसँग खेल्ने पक्का भयो। तर जुन फर्ममा जनकपुर फाइनलमा पुगेको छ त्यो सुदूरपश्चिमको टिमभन्दा व्याकै विपरित देखिएको छ। जनकपुरको मुख्य चिन्ता अहिले ब्याटिङमा

देखिएको छ। सुरुवाती चार खेलमा लगातार जित निकाल्दा तीन खेलमा टप अर्डरले नै गेम फिनिश गरेका थिए। विश्वगरी तिनवट जितमा दुईमध्ये एक ओपनर र लाहिरे मिलाव्याले उत्कृष्ट प्रदर्शन गरेका थिए। मिडल अर्डर एक्सपोज हुने पाएको थिएन।

तर त्यसपछिको खेलमा सुदूरपश्चिमसँग ५१ रनमा अलआउट भएपछि जनकपुरको टप अर्डर सुस्ताउँदा मिडल अर्डरमा दबाव थपिएको थियो। त्यसपछिका सबै जित जनकपुरका लागि सहज रूपमा आएको छैन। अफ्र प्लेअफ्रिङ चोटका कारण टिमबाहिर रहेका कप्तान तथा ओपनर अनिल शाह नहुँदा ओपनिङको विकल्पमा २ वटा फरक प्रयोग भइसकेको छ। बुधवार मिलाव्या र आसिफलाई ओपनर गराएर आकाश त्रिपाठीलाई निकै तल खेलाइएको थियो।

बिहीबारको महत्त्वपूर्ण खेलमा जनकपुरले ओपनिङ जोडीमा फेरि परिवर्तन गर्दै आसिफको जोडी शुभ कंसाकारलाई पठायो। तर दुवै सस्तीमा आउट भए। त्यसपछि आएका मिलाव्या पनि २ रनमा आउट भएका थिए भने ३ डाउनमा आएका आकाशले पनि उल्लेख्य योगदान दिन सकेनन्।

हर्षा थाकुरले पनि मुल्लो इनिङ खेल्न नसक्दा जिमी नीशमले दबावका बीच फिगरलेस क्रिकेट खेल्दै जनकपुरलाई सीमापार गराउन मद्दत गरे। उनले सुरुवातमै एक जीवन्तान समेत पाएका थिए।

त्यसपछि मनोबल अफ बढ्दा उनले ५ छक्का र २ चौका प्रहार गरे।
जीशमको भरमा फाइनलमा
जनकपुरका पछिल्ला खेलहरूमा सबैभन्दा बढी योगदान न्युजिल्याण्डका खेलाडी जिमी नीशमको छ। टप अर्डर नचल्दा नीशमले पूरा दबाव आफैले लिएर जनकपुरका लागि म्याच विनिङ पारी खेल्न थालेका छन्। बलिङमा पनि अन्यवाट विकेट नआएका बेला उनले ब्रेक-थ्रू दिलाइरहेका छन्। प्रतियोगितामा ६ विकेट लिइसकेका छन्। बिहीबारको जितमा ११९ रनको लक्ष्य पछ्याउँदा जनकपुर १०औं ओभरमा ४१-४ को अवस्थामा सुभ्रिचएपछि ब्याटिङमा आएका नीशमले आज पनि चार्ज लिँदै १७ बलमा ४५ रन बनाएका थिए।

जनकपुरको टिममा ब्याटिङको चिन्ता नहट्दा जिमी नीशमको भरमा पुगेको फाइनलमा राम्रो प्रदर्शन गर्नका लागि निकै मेहेनत गर्नुपर्ने देखिन्छ। नीशमले लिग चरणको अन्तिम खेलम चितवनसँग पराजित भएको खेलमा ६५ रन बनाएका थिए भने त्यसअघि काठमाण्डुविरुद्ध १०२ रन पछ्याउने क्रममा २७ रन बनाएका थिए जतिबेला पनि टिम ब्याटिङमा संघर्ष गरिरहेको थियो।

नीशमकै ब्याट सधैं चल्छ भन्ने पनि हुँदैन। उनी फिनिशिंगमा पोष्ट भएकाले ठुला शटहरू त खेल्छन् तर त्यति नै रिस्क उनी आउट हुन सक्ने कुराको पनि हुन्छ। त्यसकारण नीशमलाई साथ दिने

तेस्रोपटक सुदूरसँग खेल्दै छ। लिग चरणमा लज्जास्पद हार व्यहोरेको जनकपुरले बुधवार मात्र पहिलो क्वालिफायरमा हार व्यहोरेको थियो। सुदूरसँग व्यहोरेका दुवै हारमा जनकपुरको ब्याटिङ फितलो देखिएको थियो। लिग चरणमा ५१ रनमा समेटिएको जनकपुरले बुधवार पनि १३९ रनको स्कोर खडा गरेको थियो जसलाई सुदूरले पूरा गर्दै फाइनलमा सोझै स्थान बनायो।

सुदूरपश्चिम यस प्रतियोगितामा उत्कृष्ट लयमा देखिएको छ। सुदूरको फर्म हेर्दा जनकपुरले सुदूरलाई हराउन मेहेनत गर्नुपर्ने देखिन्छ। सुदूर पश्चिम ब्याटिङ, बलिङ र फिनिशिंग तीव्रतै पक्षमा बलियो देखिएको छ।

सुदूर र जनकपुरबीच यसअघि भएका खेलहरूलाई 'हाइ भोल्टेज'को रूपमा हेरिएपनि जनकपुरबाट त्यति चार्ज निस्किएन सकेको थिएन। यद्यपि जनकपुरले आफ्नो कमजोरीहरूलाई सुधारित चूनीति पेश गर्न सके अबको भेट भने साँच्चिकै 'हाइ भोल्टेज' हुन सक्छ।

फाइनल खेलको टिकटहरू केही समयमा नै सोल्ड आउट भइसकेको खबर बाहिरिँदा शनिबारको दिन त्यसमाथि पनि सुदूर र जनकपुरको खेल हेर्न दर्शकको ओह्रो लाग्ने निश्चित छ।

जनकपुरका कप्तान आसिफ शेखले बुधवार पहिलो क्वालिफायरमा पराजित भएपनि फाइनलमा फेरि सुदूरपश्चिमलाई भेटेर जित्न नसक्ने आशावादी रहेको बताएका थिए। त्यस्तै सुदूरका कप्तान दिपेन्द्रसिंह एरिले पनि सुरुवातदेखि नै फाइनल जित्ने माइन्डसेटले आएको बताएका थिए।

जनकपुरले सुदूरसँगको पछिल्ला दुई हारबाट पाठ सिक्ने क्रममा १४ सुधार्दै सुदूरलाई तेस्रोपटकमा स्तब्ध पार्नेछ वा सुदूर नै तेस्रोपटक हावी हुनेछ त्यो हेर्न भने अब धेरै समय कुर्नुपर्ने छैन।
(स्रोत: अनलाइनखबर)

प्रकाश सपतले सकाए 'वसन्त'को छायांकन, चैत्र २२ मा हुनेछ रिलिज

काठमाडौं/गायन हुँदै अभिनयमा होमिएका प्रकाश सपतले आफ्नो पहिलो निर्देशकीय फिल्म 'वसन्त'को छायांकन सकाएका छन्। बुधवार काठमाडौंको ठमेलमा अन्तिम दृश्य खिच्ने फिल्म प्याकअप भएको हो। काठमाडौंसहित बागलुङ, वीरगञ्ज, हेटौँडा र पथलैयामा ३८ दिन फिल्मको छायांकन भएको जनाइएको छ। फिल्मको धेरैजसो छायांकन प्रकाशकै गृहजिल्ला बागलुङ क्षेत्रमा भएको छ।

आगामी चैत्र २२ गते अर्थात् चैते दशैँलाई 'वसन्त'को प्रदर्शन मिति घोषणा भइसकेको छ। फिल्ममा निर्देशक सपत स्वयं मुख्य भूमिकामा छन्। उनको जोडी भएर अभिनेत्री स्वस्तिमा खड्का प्रस्तुत छन्। यसअघि उनीहरूले दुई गीत 'जाले रुमाल फाट्यो' र 'कुरा बुझ्नु पर्छ'मा सहकार्य गरेका थिए। उनीहरूबीचको अन्तरजातीय प्रेमकथामा फिल्म आधारित छ।

यसमा प्रकाश र स्वस्तिमासँगै प्रभात पाल ठकुरी, खड्क बहादुर पुन, शिवांशी श्री, अतुप बराल, कमलमणी नेपाल, प्रकाश घिमिरे लगायतको पनि अभिनय छ। प्रकाश स्वयंको लेखन तथा संगीत रहेको फिल्मलाई सुसन प्रजापतिले खिच्का हुन्। गलबन्दी प्रोडक्सनको प्रस्तुति रहेको फिल्ममा मोहन विश्वकर्मा, अनुरोध भट्टराई र नाना थकाली कार्यकारी निर्माताको रूपमा छन्। गत बैशाखमा फिल्मको घोषणा गर्दा सार्वजनिक गरिएको टिजरले फिल्मको कथावस्तुबारे प्रकाश पारेको थियो। जात व्यवस्थाले पिल्सिएको एउटा तपकाको कथा फिल्मले भन्नेछ। यसमा प्रकाश कथित तल्लो जातको युवकको भूमिकामा छन् भने स्वस्तिमाले कथित उच्च जातकी युवतीको भूमिका निभाएकी छन्। फिल्मले जात व्यवस्थामाथि प्रश्न गर्दै दुई पात्रको प्रेमकथा प्रस्तुत गर्नेछ।

आमा बनिन् नन्दिता, अमेरिकामा दिइन् छोरालाई जन्म

काठमाडौं/अभिनेत्री नन्दिता केसी आमा बनेकी छन्। गत वर्ष डा. अरविन्द्र कटवालसँग विवाह बन्धनमा बाँधिइकी उनले पहिलो सन्तानको बवस बुधवार छोरालाई जन्म दिएकी हुन्। उनले सामाजिक सञ्जालमा एक पोस्टमार्फत् सन्तान प्राप्तिको खुसी साटोकी छन्। उनलाई श्वेता खड्का, यूना उप्रेती, उषा पौडेल लगायतका कलाकारहरूले बधाई दिएका छन्।

अमेरिकामा बस्दै आइरहेकी नन्दिताले गत बर्दौमा बेबी बम्पसहितको तस्वीर सार्वजनिक गर्दै आफू आमा बन्न लागेको जानकारी गराएकी थिइन्। उनको विवाह गत फागुन १९ गते काठमाडौंमा भएको थियो।

विवाहका लागि अमेरिकाबाट नेपाल आउने क्रममा उनले क्यान्डाको एक पार्कमा इन्जोमेन्ट गरेकी थिइन्। नन्दिताका श्रीमान्

अरविन्द्र पेशाले विकिसक हुन्। अमेरिका गएसँगै नन्दिताले अभिनयलाई निरन्तरता दिन सकेकी छैनन्। फिल्म 'इन्ड्रेणी'बाट डेब्यु गरेकी उनको पछिल्लो रिलिज फिल्म 'जंगबहादुरको कोट' हो। उनले 'हामी तीन भाई',

'बाटो मुनीको फूल', 'बसमा छैन यो मन', 'त्रिशूल', 'सुगुत्णा', 'सपना', 'तिमी मात्र तिमी' लगायतका दुई दर्जन बढी फिल्ममा अभिनय गरेकी छन्। कुनै समय नेपाली फिल्ममा उनको राम्रो माग थियो।

बाल विवाहविरुद्धको फिल्म 'जुना' माघ २५ मा रिलिज हुने

काठमाडौं/बाल विवाह तथा महिला हिंसाविरुद्धको कथावस्तुमा आधारित भएर बनेको फिल्म 'जुना' आगामी माघ २५ गतेबाट सार्वजनिक प्रदर्शनमा आउने भएको छ। बुधवार काठमाडौं र मोफसलका लागि वितरकको टुंगो लगाउँदै फिल्मको प्रदर्शन मिति घोषणा गरिएको हो। अब माघ २५ गते 'जुना'को बवस अफिसमा अभिनेत्री प्रियंका कार्की अभिनीत फिल्म 'ममी'सँग भिडन्त हुनेछ।

जीवन सेञ्चुरीको निर्देशनमा बनेको फिल्ममा अस्मिता ढकाल, कृष्णप्रसाद धिताल, देशभक्त खनाल, रश्मी भट्ट, कमल बोहोरा, अस्मिता बस्नेत, खगेन्द्र न्यौपाने, विकास आनन्द लगायतको अभिनय छ। फिल्मको विभिन्न सहरमा दर्जनौं थ्यारिटी शो भइसकेको छ। केही शोमा दर्शकहरू रोएर बेहोस समेत भएका थिए। यसैले फिल्म विशेष बनेको हुनसक्ने देखिन्छ। गोदावरी फिल्म प्रोडक्सन एण्ड रिसर्च सेन्टरको व्यानरमा निर्माण भएको फिल्ममा दीपकप्रसाद घिमिरेको एकल लगानी छ। यसमा राजबहादुर साँकेको कथा, बीबी अनुरागी र रमेश सेञ्चुरीको संगीत, जीवन सेञ्चुरी र भीमबहादुर पौडेलको शब्द, अञ्जु पन्त, पूर्णकला बिर्सी र यदुराई लकान्डीको स्वर र रामेश्वर हुमागाईको डिजोभी छ। निर्देशक सेञ्चुरीले फिल्मले बाल विवाह अन्त्य गर्नुपर्ने

सनसनी मट्चाएका १६ वर्षीय विपिन

काठमाडौं/नेपाल प्रिमियर लिग (एनपीएल) सुरु हुँदैगर्दा टीम कर्णाली याक्सको खुबै चर्चा थियो। किनकि चार वटा खेलकै लागि भएपनि उसले विश्व स्तर क्रिकेटर शिखर धवनलाई मैदानमा उतारेको थियो। तर दोस्रो क्वालिफायरमा बिहीबार जनकपुर बोल्टससँग पराजित हुँदै उपाधि होडबाट कर्णाली याक्स बाहिरिँदा अर्को क्रिकेटर चर्चामा छन्, विपिन प्रसाद शर्मा।

जबकी एनपीएलका लागि टिम बनिरहेदा अक्सनमा समेत उनको नाम थिएन। कर्णालीले १६ वर्षीय बायाँहाते लेग स्पिनर शर्मालाई ट्यालेन्ट हन्टबाट टिममा राखेको थियो। कर्णालीबाटै क्रिकेट खेल्नरहेका ५ क्रिकेटमध्ये उनलाई छनोट गरिएको थियो। यो प्रक्रियामा ९३ क्रिकेटर बाट उत्कृष्ट १५ अर्न ५ हुँदै विपिन कर्णालीको आइकोनिक खेलाडीका रूपमा टिम कर्णाली याक्समा प्रवेश पाएका थिए।

जनकपुर बोल्टससँग २ विकेटले स्तब्ध हुनुपर्‍यो। तर कर्णाली पराजित भएपनि विपिनले आफ्नो बलियो प्रभाव छाडे। उनले जनकपुरको महत्त्वपूर्ण ३ विकेट लिए। दोस्रो ओभरमै बलिङ गर्न आएका विपिनले जनकपुरका शुभ कंसाकारको विकेट लिँदै विपिनीलाई दबाव सिर्जना गरे। उनी यतिमै रोकिएनन्। १५.३ ओभरमा विपिनले जेम्स निशमको विकेट लिँदा खेलले नै नयाँ मोड लिएको थियो। किनकि दबावमा परिरहेको जनकपुरलाई जितउन्मुख गराउन १७ बलमा विस्फोटक ब्याटिङ गर्दै ४५ रन जोडिसकेका थिए। उनी निशमलाई विपिनले बोल्ड गरिदिए।

तिनै शर्मको चर्चा अहिले कर्णाली याक्स भन्दा बढी भइरहेको छ। चर्चाको कारण प्रष्ट छ, उनको सनसनीपूर्ण बलिङ। एनपीएलमा ८ खेल खेल्दा १३ विकेट लिएर उनी लिगमा सर्वाधिक विकेट लिने बलरको चौथो स्थानमा छन्। यो उपलब्धी उनले कर्णालीको दोस्रो खेलमा बनाएका हुन्। पहिलो खेलमा उनलाई वेन्चुमा राखिएको थियो। तर दोस्रो खेलमै मौका पाइहाले। त्यसपछि उनको उत्कृष्ट प्रदर्शनका कारण फिल्लो रोजाईमा अनिवार्य सदस्य बने। बिहीबारको दोस्रो क्वालिफायरमा कर्णाली याक्स

व्यक्तिगत रूपमा आफूले उत्कृष्ट खेले पनि टिमले हार्दा भने विपिन खुसी देखिएनन्। तर उनको बलिङले नेपाली क्रिकेट समर्थक खुशी देखिएका छन्। हुनपनि विपिन कुनैपनि खेलमा विकेटविहीन भएनन्। चितवन राइजोन्सविरुद्धको खेलमा ३ विकेट लिएर सबैको आँखामा परेका थिए। चितवनका महत्त्वपूर्ण विदेशी खेलाडी सोहेल तनभिर, लफ्टी इटन र अमर राउटेलाको विकेट लिएका थिए। आफ्नो पूरा ४ ओभर बलिङ गरेका उनले ३ विकेट लिएर जम्मा २१ रन दिएका थिए। त्यसअघि कर्णाली काठमाडौं विरुद्ध मैदानमा उत्रिएका थिए। उत्कृष्ट खेलमा काठमाडौंसँग ३ विकेटले पराजित भए पनि विपिन कार्कीले १ विकेट लिएका थिए। उनले भुवन कार्कीको विकेट लिएका थिए। एनपीएलमा कर्णालीको तेस्रो खेलमा पनि उनी रोकिएनन्। विराटनगर किंग्समाथि ७ रनले रोमाञ्चक जित निकाल्ने क्रममा उनको २ विकेटको योगदान रह्यो। उनले विराटनगरका महत्त्वपूर्ण विदेशी खेलाडी मार्टिन गिप्टललाई १८ रनमै रोकन सफल भए। त्यही

एनपीएलका लागि ट्यालेन्ट हन्टबाट छानिएर पहिलो पटक अभ्यासका लागि आउँदा आफू नभंस विपिनले खेलपछिको पत्रकार सम्मेलनमा बताए। 'सबै दाइहरूलाई देखेर नभंस नै थिएँ। तर सबैले मलाई कम्फर्ट बनाइदिनुभयो', उनले भने, 'त्यसपछि त मेरो कन्फिडेन्स बृष्ट हुँदै गयो।' प्रतियोगितामा आफूले शिखर धवनजस्ता खेलाडीसँग खेल्न पाउँदा नै धेरै कुरा सिक्ने मौका पाएको पनि विपिनले छुट्टिएनन्। 'धवनसँग एउटै क्रिजमा पुगुनु नै हाम्रो लागि ठूलो कुरा हो। त्यति भए पनि बलरको मनमा पनि धेरै कुरा आउँछ', उनले भने, 'धवन सरले खेल सबै दिमागबाटै खेल्ने हो भनेर सिकाउनुभएको थियो।'

घरेलु लिग खेल्नरहेको आफूजस्तो खेलाडीलाई प्रशिक्षक ज्ञानेन्द्र मल्ल लगायतले धेरै सहयोग गरेको विपिनको भनाइ छ। 'यो ठूलो कुरा हो मेरा लागि। मैले पनि त्यो अवसर सदुपयोग गर्न सकेँ, यसैले खुसी छु', उनले भने। ट्यालेन्ट हन्टदेखि एनपीएलको मैदानमा उत्कृष्ट देखाउँदासम्म उनको खेल प्रदर्शनको व्यापक चर्चा चलिआएको छ। अर्थात् उनले छोटो समयमै व्यापक 'हाइप' पाएका छन्। तर, उनी आफूलाई यो चर्चले खेलमा असर नपर्ने बताए। 'हाइपमा पुगिसके गर्छु? भनेर धेरैले सोधिराखेका छन्। यस्ता धेरै खेलाडी हुन्छन्, जो आउँछन्, हराउँछन्। म त्यो खेलाडी बन्न चाहन्न', विपिन पछिन्छन्, 'मलाई धेरै हाइप पनि चाहिँदैन। प्रोसेस फलो गर्छु, जे हुन्छ, आफै हुन्छ।'

फाइनलमा सुदूरपश्चिम सँगको भेट पक्का गरेको जनकपुरले

के तपाईं फोटो कपी प्रिन्टर मेसिन किन्दै हुनुहुन्छ ?
Brother, Canon, HP, Sharp, Ricoh, Epson, Kyocera, Lexmark
टोनर रिफिलिङ, प्रिन्टर, कम्प्युटर, फोटोकपी लगायतको सर्विस छिटो छरितो र भरपर्दो रूपमा गर्नुभई बुक्क हुनुहोस्।
Printer Shop
The complete office solution
Contact No. 9845292140, 057-527041, Schoolroad, Hetauda-4
tonerhouse_htd@yahoo.com

चित्लाङ-थानकोट सडक बन्द नगर्न अपिल

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ४ पुस/काठमाडौं र मकवानपुरको उत्तरी क्षेत्र थाहा नगरपालिका जोड्ने चित्लाङ-थानकोट सडक बन्द नगर्न अपिल गरिएको छ। चित्लाङस्थित मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालयले सडक बन्द नगर्न अनुरोध गरेको हो।

विश्वविद्यालयले सडक सुधारको नाममा पठनपाठनमै असर पर्ने भएको जनाएको छ। विश्वविद्यालयका अध्यक्ष प्राध्यापक राजेन्द्रध्वज जोशीले बिहीबार विज्ञप्ति जारी गर्दै सडक बन्द गरिएमा विश्वविद्यालयको शैक्षिक तालिका (क्यालेन्डर) कार्यान्वयन हुन नसक्ने बताए। विश्वविद्यालयको शैक्षिक तालिका कार्यान्वयन उच्चशिक्षा क्षेत्रको राष्ट्रिय प्राथमिकताको विषय भएको र उच्चशिक्षाका लागि ठूलो संख्यामा

विद्यार्थी बाहिरिनुका कारणमध्ये एउटा प्रमुख कारण विश्वविद्यालयले शैक्षिक तालिका पूर्णरूपमा कार्यान्वयन गर्न नसक्नु रहेको जोशीले उल्लेख गरे। जसकारण यस विश्व विद्यालयलाई शैक्षिक तालिका कार्यान्वयन गर्न सघाउनको लागि

विश्वविद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारी र सरोकारवालाको तर्फबाट सम्पूर्ण जनसमुदायलाई हार्दिक अनुरोध गरिएको प्राध्यापक जोशीले विज्ञप्तिमा भनेका छन्। सडक बन्द हुँदा विश्वविद्यालयमा अध्ययन-अध्यापन सञ्चालन हुन नसक्ने भएकोले सडक बन्द गर्ने

योजनाबारे जानकारी पाएपछि काठमाडौं सडक डिभिजन, काठमाडौं जिल्ला प्रशासन कार्यालय, चन्द्रागिरी नगरपालिका, थाहा नगरपालिकामा सम्पर्क राखी सडक बन्द भएमा विश्वविद्यालय सञ्चालन हुन नसक्ने व्यहोरा जानकारी गराइएको उनले बताए।

काठमाडौं सडक डिभिजन कार्यालयले विश्वविद्यालयको चिन्तालाई गहनरूपमा लिएको महशुस भएको जोशीले जनाए। 'सडक बन्द गर्ने जस्तो संवेदनशील विषयमा सडक बन्द गर्दा पनि प्रभाव र वैकल्पिक उपायको समेतको गहन विश्लेषणादिना विश्वविद्यालयको असहमतिका बाबजूद सडक बन्द गर्न सिफारिस गर्ने निर्णय बैठकबाट गराइयो। बैठकको प्रकृति हेर्दा रीत पुन्याउँदा मात्र बैठक आयोजना गरिएको स्पष्ट देखिन्थ्यो' विज्ञप्तिमा भनिएको छ।

स्वाइन फिभरले एकसय बंगुरको मृत्यु

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ४ पुस/चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा हेटौंडामा स्वाइन फिभर भाइरसका कारण १ सय वटा बंगुरको मृत्यु भएको छ। पशुसेवा कार्यालय हेटौंडाका प्रमुख ब्रजकिशोर ठाकुरका अनुसार हेटौंडा उपमहानगरपालिका वडा नं. १ मा ९०, वडा नं. १७ मा ७ र वडा नं. ११ मा ३ वटा बंगुरको मृत्यु भएको हो।

बिहीबार आयोजित रोग सम्बन्धी जनचेतना तथा अन्तर्क्रियामा कार्यालयका पशुचिकित्सक डा. विजय पौडेलले स्वाइन फिभरको कुनै ठोस उपचार नभएको बताए। उनका अनुसार यो रोग लाग्दा बंगुरको शरीरमा रगतको घब्बा देखिने, १०५ डिग्री फरेनहाइटभन्दा माथि ज्वरो आउने, रगतमासी देखिने, श्वास फेन गाड्ने हुने, खाना नखाने र गर्भ तुहिनै जस्ता लक्षण देखिन्छन्।

रोग नियन्त्रणका लागि पशु दुवानीमा रोक लगाउनुका साथै खोर सरसफाइ र फोहोर व्यवस्थापनमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने चिकित्सक पौडेलले बताए। साथै मृत बंगुरलाई सुरक्षित तरिकाले गाड्न र पशु हेरचाहमा विशेष सुरक्षा सामग्रीको प्रयोग गर्न उनले आग्रह गरे।

नेपालमा यो रोग पहिलो पटक सन् २०२२ मा काठमाडौंको कागेश्वरी मनहरामा देखिएको थियो। हाल देशभर १ लाख ५८ हजार ८ सय बंगुर रहेको तथ्यांक छ। पशुसेवा कार्यालय हेटौंडाले रोगका कारण बंगुरको मृत्यु भएमा राहतस्वरूप अनुदान रकम उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरेको छ।

सडक स्तरीकरणका लागि फिज्ड सर्वेक्षण : भीमफेदी गाउँपालिका-९ र ६ जोड्ने 'धोर्सिङ-ढुङ्गाघारी-मान्द्रे सडकको स्तरीकरणका गर्न संघीय सरकारबाट १ करोड बजेट विनियोजन भएपछि स्थानीय अगुवाहरू सडक निर्माणबारे फिज्ड सर्वेक्षणमा जुट्दै। यो सडक निर्माण भएपछि वडा नम्बर ९ को मान्द्रे, अघोर, बसिफाट, दन्दुभन्ज्याङ, बर्देउ, फिरेघारीलगायत माथिल्लो बस्तीका हजारौं नागरिकको पालिकाको सदरमुकामसम्म सहज यातायात पहुँच पुग्नेछ। साथै, थाहा नगरपालिका र भीमफेदी गाउँपालिकाको सम्बन्ध पनि प्रगाढ हुने अपेक्षा स्थानीयले गरेका छन्। यो योजना सडक डिभिजन हेटौंडा कार्यालयले कार्यान्वयन गर्ने जनाइएको छ।

फिज्ड सर्वेक्षणमा सडक डिभिजन हेटौंडाको इन्जिनियरहरू विलाशा तिवारी र कुमार मुक्तान, वडा नम्बर ६ का पूर्वअध्यक्ष सीताराम थापा, वडासदस्य विजय लामा, वडा नम्बर ९ का वडासदस्य उदय हतुवाल, प्रतिनिधिसभा सदस्य महेश बर्तौलाका स्वकीय सचिव आशिष अस्लामी मगर, स्थानीय अगुवाहरू हरिशंकर थापा, बादल सिलवाल, भरत राना, प्रेमसिंह बल, बलबहादुर पाख्रिनलगायत गाउँका धेरै स्थानीयको सहभागिता थियो। अब केही दिनमा सडक आयोजनाको डिजाइन, स्टिमेन्ट सकेर ठेक्का प्रक्रियामार्फत कामको आरम्भ हुने जनाइएको छ। तस्विर: आशिष अस्लामी मगर।

पालुङका कार्कीको जेसीज राष्ट्रिय उपाध्यक्षमा उम्मेद्वारी

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ४ पुस/नेपाल जेसीज वर्ष २०२५ का लागि राष्ट्रिय उपाध्यक्ष पदमा पालुङ जेसीज वर्ष २०२३ का अध्यक्ष संगम कार्कीले उम्मेद्वारी दिएका छन्।

राष्ट्रिय उपाध्यक्ष पदका उम्मेद्वार कार्की पालुङ जेसीजमा २०१२ र २०१३ मा साधारण सदस्य, २०१४ मा क्लेक्कड संयोजक, २०१५ मा स्वयंसेवक संयोजक, २०१६ मा सदयता विस्तार संयोजक, २०१७ मा वर्ष कार्यक्रम संयोजक, २०१८ मा सदस्य, २०१९ मा उपाध्यक्ष, २०२० कोषाध्यक्ष, २०२१ मा महासचिव, २०२२ कानुनी सल्लाहकार, २०२३ मा शाखा अध्यक्ष हुँदै २०२५ का लागि राष्ट्रिय उपाध्यक्ष पदको लागि उम्मेद्वारी दिएका हुन्।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले अस्पताललाई जीवनरक्षार्थ उपयोग हुने अतिवैदेशील उपकरण प्रदान गरेको हो। चन्द्रागिरी-४ का वडाध्यक्ष एवम् नगरप्रवक्ता कृष्णप्रसाद खड्गीका अनुसार विसं २०७६ वैशाख २८ गतेदेखि चन्द्रागिरी-४ थानकोटमा सञ्चालित १५ शैयाको यो अस्पतालले प्रयोगशाला, २४ सै घण्टा आकस्मिक सेवासहित बर्थिङ सेवा प्रदान गरिराखेको छ।

उम्मेद्वारी रहेको राष्ट्रिय उपाध्यक्षका उम्मेद्वार कार्कीले बताए। कार्कीले संस्थाको गरिमालाई उच्च बनाउँदै आफ्नो क्षमताले भ्याएसम्म क्रियाशील रहने बताए। थाहा नगरपालिका-३ मा २०४२ मा जन्मेका कार्कीले अंग्रेजी र समाजशास्त्र विषयमा स्नातकोत्तर उत्तीर्ण गरेका छन्। सामाजिक

मुख्यमन्त्री लामाद्वारा अस्पताललाई 'भेन्टिलेटर' हस्तान्तरण

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ४ पुस/बागमती प्रदेशका मुख्यमन्त्री बहादुर सिंह लामा (तामाङ) ले चन्द्रागिरी नगर अस्पताल थानकोटमा 'भेन्टिलेटर' हस्तान्तरण गरेका छन्। अस्पतालमा अब भेन्टिलेटर सेवा सञ्चालनमा आउने भएको छ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले अस्पताललाई जीवनरक्षार्थ उपयोग हुने अतिवैदेशील उपकरण प्रदान गरेको हो। चन्द्रागिरी-४ का वडाध्यक्ष एवम् नगरप्रवक्ता कृष्णप्रसाद खड्गीका अनुसार विसं २०७६ वैशाख २८ गतेदेखि चन्द्रागिरी-४ थानकोटमा सञ्चालित १५ शैयाको यो अस्पतालले प्रयोगशाला, २४ सै घण्टा आकस्मिक सेवासहित बर्थिङ सेवा प्रदान गरिराखेको छ। अस्पतालले पहिल्लो समय मुटु रोग जाँच, परिवार नियोजन

सेवा, ज्येष्ठनागरिक, विपन्न तथा अपाङ्गता भएकालाई निःशुल्क सेवा एवम् भिमौलाका विरामीका लागि डायलिसिस सेवा सञ्चालनको तयारी गरेको छ। अर्कोतर्फ चन्द्रागिरी नगरपालिकाले नगरक्षेत्रमा सामुदायिक नर्स कार्यक्रम सञ्चालन गरिराखेको छ। यस कार्यक्रमबाट स्क्रिनिङ (मानसिक स्वास्थ्य, स्तन क्यान्सर, पाठेघरको मुखको क्यान्सर, पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाको पोषण लगायत), परामर्श, गर्भवती, सुकेरी घरभेट, स्वास्थ्यशिक्षा तथा जनचेतना सेवा प्रदान भइराखेको छ।

कार्यमा सक्रिय कार्की नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दामन उपशाखा कार्यसमिति सदस्य, हिमालयन ड्रिङ्गल सेकेन्डरी स्कूल थाहा-४ को विद्यालय संयोजक, न्यु भिजन एकेडेमी थाहा-३ को संस्थापक, जनकल्याण माध्यमिक विद्यालय थाहा-३ को मानविकी संकाय संयोजक हुन्।

चिसो मौसममा देखिने स्वास्थ्य समस्या

चिसो तथा शीतलहरको समयमा,

- मौसमी रुघाखोकी, भाईरल ज्वरो, छातीको समस्या, दम, निमोनिया, भ्राडापखला, छाला चिलाउने र सुख्खा हुने, जोर्नी दुखाई, पिनास (साइनसाइटिस), टन्सिल, फदयघात लगायतका स्वास्थ्य समस्या देखापर्न सक्छन्।
- यी रोगले बालबालिका, बृद्धबृद्धा तथा दीर्घरोगीहरू बढी प्रभावित हुन्छन्।
- उनीहरूको विशेष ख्याल राखौ।
- बाक्लो र न्यानो कपडा लगाऔ।
- तातो, पोषिलो र भोलिलो खानेकुरा खाऔ र खुवाउँ।
- स्वास्थ्यमा ध्यान दिऔ, कुनै समस्या देखिए नजिकैको स्वास्थ्य संस्थामा जाऔ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

हेटौंडा उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

हेटौंडा, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

सूचना ! सूचना ! सूचना !

हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको आयोजनामा तपशिलका स्थान, मिति र समयमा व्यवसाय शिविर सञ्चालन हुन गइरहेकोले व्यवसाय दर्ता, नवीकरण तथा घरभाडा तिर्न घरधनीहरूलाई आवश्यक कागजपत्र संलग्न राखी निम्न तालिकाबमोजिम आफ्नो वडा कार्यालयमा गई व्यवसाय सम्बन्धी सुविधा लिनुहुन अनुरोध छ।

व्यवसाय शिविरको तालिका :

क्र.स.	वडा नम्बर	मिति	स्थान	कैफियत
१	१८	२०८१।०९।०७ र ०८ गते	वडा कार्यालय, हर्नामाडी	
२	१७	२०८१।०९।०९ र ११ गते	वडा कार्यालय, हटिया	
३	१६	२०८१।०९।१२ र १४ गते	वडा कार्यालय, चिसापानी	
४	०६	२०८१।०९।१६ र १७ गते	वडा कार्यालय, चौघडा	
५	०७	२०८१।०९।१८ र १९ गते	वडा कार्यालय, नागसोती	
६	०८	२०८१।०९।२१ र २२ गते	वडा कार्यालय, कमाने	
७	१५	२०८१।०९।२३ र २४ गते	वडा कार्यालय, रातोमाटे	
८	१४	२०८१।०९।२५ र २६ गते	वडा कार्यालय, मयुरघाप	
९	१३	२०८१।१०।०२ र ०३ गते	वडा कार्यालय, पदमपोखरी	
१०	१२	२०८१।१०।०४ र ०६ गते	वडा कार्यालय, पान्त्ले हात्तीगौडा	
११	०९	२०८१।१०।०७ र ०८ गते	वडा कार्यालय, लामसुरे	
१२	१०	२०८१।१०।०९। र १० गते	वडा कार्यालय, बसपार्क	
१३	०१	२०८१।१०।११ र १३ गते	वडा कार्यालय, चाईनाक्वाटर	
१४	११	२०८१।१०।१४ र १५ गते	वडा कार्यालय, नवलपुर	
१५	०३	२०८१।१०।२० र २१ गते	वडा कार्यालय, वसामाडी	
१६	१९	२०८१।१०।२२ र २३ गते	वडा कार्यालय, बस्तिपुर	
१७	०४	२०८१।१०।२४ र २५ गते	वडा कार्यालय, हुप्राचौर शितलमहलचोक	
१८	०५	२०८१।१०।२७ र २८ गते	वडा कार्यालय, सानोपोखरा	

हेटौंडा उपमहानगरपालिका
राजश्व व्यवस्थापन शाखा

डाइभिङ्ग सिक्ने तयारीमा हुनुहुन्छ ?

अब निराश नहुनुहोस्..

हामी कहाँ जति सुकै नजान्ने भएपनि दक्ष तथा अनुभवी प्रशिक्षकद्वारा जाडी सिकाइनुका साथै लाइसेन्स परीक्षा र ट्रायल सहजै पास गर्न सक्ने जारी

डाइभिङ्ग प्रशिक्षण दिइन्छ।

हाम्रा विशेषताहरू:

- अनलाइन फर्म भर्ने सुविधा।
- रोड टेस्ट गराइन्छ।
- दक्ष प्रशिक्षकहरुद्वारा प्रशिक्षण।
- लाइसेन्स ट्रायलको प्राविधिक ज्ञान दिइन्छ।
- जाडीको पार्टपूजासम्बन्धी सम्पूर्ण ज्ञान दिइन्छ।

प्रबन्ध निर्देशक: टिका कुमारी दुलाल
के. के. डाइभिङ्ग प्रशिक्षण केन्द्र
हेटौंडा-१, चौकीटोल (हिमालयन मोटर्स अगाडि)
सम्पर्क: ९८४५७०९५७, ९८५७२८४५७, ९८४५२८०५७